

u spomen

VILIM SLUKAN, dipl. inž. kemije (13. 2. 1933. – 9. 8. 2007.)

U četvrtak, 9. kolovoza 2007. godine zauvijek nas je napustio gospodin Vilim Slukan, diplomirani inženjer kemije, dugogodišnji član uredništva i glavni urednik *Kemije u industriji*.

Vilim Slukan rođen je 13. veljače 1933. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu na Sv. Duhu, a prva četiri razreda gimnazije u školi na Selskoj cesti. Godine 1947. upisuje 1. razred Tehničke škole, smjer kemija, koju godine 1950. završava velikom maturom. Odmah se zaposlio u tvornici lijekova PLIVA (1. 8. 1950.) u pogonu Sintezu I, da bi nakon dvije godine prešao u Sintezu II. Tu je radio nekoliko godina uz svog bivšeg profesora, a zatim i šefa odjela dr. Dragutina Kolbaha. Istodobno radi u PLIVI i 1950.–1954. pohađa i redovnu nastavu od 5.–8. razreda gimnazije na I. muškoj gimnaziji u Zagrebu.

Nakon položene gimnazijske velike mature upisao je Tehnološki fakultet u Zagrebu, gdje je diplomirao godine 1959. Tijekom studija surađuje s Plivnim stručnjacima i postaje Plivin stipendist. Nakon završetka studija najprije radi kao inženjer u Plivinom proizvodnom odjelu Sinteza II (sulfonamidi) te vrlo brzo prelazi u Sintezu III (proizvodnja vitamina B6) gdje surađuje s Plivnim pionirima organske sinteze, dr. Dvornikom i već spomenutim prof. dr. D. Kolbahom, te vrlo brzo postaje i rukovoditelj Sinteze III. U razdoblju 1960.–1964. bio je honorarni asistent na Kemijsko-tehnološkom odjelu Tehnološkog fakulteta u Zagrebu na vježbama iz predmeta Operacije kemijske industrije, kada te vježbe počinju voditi mladi asistenti. Veliko praktično iskustvo Vilima Slukana, ali i njegova urođena sposobnost za prijenos znanja, u velikoj mjeri utjecala na profiliranje za studij bitnih nastavnih sadržaja. Takvo iskustvo prenio je i na studente predmeta Organska kemija na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu u Zagrebu, gdje je također radio kao honorarni asistent (1964.–1966.). Godine 1971. u Plivi je imenovan direktorom Kontrolno-analitičkog sektora (KAS) Plive. Iste godine postaje i članom uredništva *Kemije u industriji*, a godine 1973. – 1977. obnaša dužnost glavnog urednika. V. Slukan napušta Plivu 1980. godine i zapošljava se u Rafineriji plemenitih kovina, gdje vrlo brzo postaje direktor. S toga mjesta godine 1992. odlazi u mirovinu, ali je i dalje stručno aktivan. Osniva tvrtku za preradu plemenitih metala *Vilivana*, u kojoj radi sa svoje dvije vjerne i nezamjenjive suradnice do kraja svoga života. Ime tvrtke sastavljeno je od imena troje suvlasnika *Vili-lva-Ana*.

U suradnji s prof. Kolbahom još za vrijeme studija pomaže pri pisanju prvog priručnika za kemičare na hrvatskom jeziku, popularno nazvanog "Kolbahov priručnik". U Sintezi III u Plivi V. Slukan je ostavio nemjerljiv doprinos. Tada su se u tom odjelu proizvodili vitamin B6, neki barbiturati i drugi proizvodi u manjem opsegu. Proizvodnja je bila vrlo komplicirana – zahtijevala je višefazne putove kemijske sinteze i zahtjevna procesna rješenja. U to doba bilo

je veoma teško pribaviti uvozne sirovine (devizne restrikcije), a još teže uvesti procesnu opremu. Proizvodilo se djelomice još uvijek i na opremi dobivenoj njemačkim ratnim reparacijama! U tim okolnostima bila je opće poznata Vilijeva lucidnost, snalažljivost i kreativna sposobnost. Znao se da je na svako pitanje izvoza gladne Prodaje, kao npr. može li se proizvesti neka količina u nekom zadanom roku, pa čak i bez poneke sirovine, Vilijev odgovor uvijek bio: može! I proizvelo se! V. Slukan je u tom odjelu okupio nekoliko mladih inženjera kemije, uspješno surađivao s pojedincima iz Istraživačkog instituta te iz pojedinih tehničkih službi, pa je prenoseći im svoj odgovorni entuzijazam, zarazno širio kreativnu radnu atmosferu u kojoj se riješio svaki problem.

U takvim okolnostima surađuje i s prof. dr. I. Butulom, kojega angažira kao savjetnika skupine mladih kolega u Istraživačko-razvojnoj jedinici sinteze vitamina B6.

U vrijeme inženjera V. Slukana proizvodnja vitamina B6 povećana je za 20 puta, uz uštede na troškovima proizvodnje, za koje je radni tim bio nagrađen ozbiljnim novčanim iznosom, kao predsjedan u Plivi u to vrijeme. Vili je tu nagradu podijelio na 12 jednakih dijelova! Naravno da je time postao ne samo stručni autoritet u Plivi i izvan nje, nego je postao i ostao omiljena osoba svih koji su ga poznavali.

U svakom je času zračio kao osoba svojom iskrenošću, povjerenjem u suradnike te nadasve duhovitošću i vedrom naravi. Svojim je vicevima pripremljenim u službi argumenata za svaku priliku i svaku okolnost, kao i *ad hoc* smišljenim usporedbama, lomio sve otpore Plivinog visokog rukovodstva, a za korist svojih zaposlenika i suradnika. Tako su ga svi ne samo poštovali nego su ga svi i voljeli.

Kao direktor Kontrolno-analitičkog sektora (KAS) potpuno je reorganizirao taj sektor, koji zahvaljujući njegovom radu i vizijama postaje Radna zajednica Pliva Kontrola. Takva osmišljena kvalitetna organizacija prelazi granice Plive, pa i bivše države. V. Slukan je suosnivač i predsjednik Farmaceutske sekcije Jugoslavenskog udruženja Sekcije za kvalitetu (JUSK), gdje je značajan njegov doprinos u rješavanju zakonske regulative u proizvodnji i kontroli lijekova. Zalagao se je za učlanjenje te Sekcije u Europsku organizaciju za kvalitetu. Vilijev stručni i ljudski doprinos možda je bio najznačajniji i najveći upravo u KAS-u, te je svojim, pomalo neočekivanim, odlaskom iz Plive godine 1980. Pliva najviše izgubila, jer je tih godina Vili bio na vrhuncu svoje profesionalne karijere.

No, i u Rafineriji plemenitih metala, kamo je došao nakon odlaska iz Plive, Vili je pokazao svoju inženjersku vokaciju – poboljšao je mnoge postojeće (zatečene) postupke i uveo mnoge nove metode rafinacije metala. Stoga je vrlo brzo postao i direktorom Rafinerije.

Doprinos inženjera Slukana radu Hrvatskoga društva kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) i časopisu *Kemija u industriji* izričito je naglašen i vidljiv od burne 1971. godine, kada je na Skupštini tadašnjeg Saveza kemičara i tehnologa Hrvatske (SKTH) smijenjena dugogodišnja vladajuća struktura SKTH-a i izabran novi urednički odbor u čijem je sastavu i inženjer Slukan. Pristupa se nužnim promjenama u uređivanju glasila kemičara i tehnologa časopisa *Kemija u industriji* te nakon dvadeset godina izlaženja časopis mijenja grafičku opremu i Uredništvo uvodi niz novosti s ciljem obogaćivanja sadržaja izborom kvalitetnih priloga i novih rubrika.

Pod vodstvom inž. Slukana (glavni je i odgovorni urednik od 1973. do 1977.) uvodi se primjereni recenzentski postupak pri procesiranju rukopisa za objavljivanje: članci se prihvaćaju za objavljivanje tek nakon pozitivne ocjene dvaju anonimnih recenzenata poslije provedene rasprave na sjednici Uredničkog odbora, što je suštinski pridonijelo stručnoj i znanstvenoj razini časopisa. Kako je inž. Slukan i sam naglasio godine 1976.: "Prigodom 25. obljetnice

izlaženja časopisa možemo reći – a to ističemo s ugodnim osjećajem zadovoljstva i ponosa – da je uspjele pronaći pravi profil časopisa što zahvaljujemo i našim vjernim i brojnim čitateljima i suradnicima, a nama to znači ispunjenje davne želje da *Kemija u industriji* bude u pravom smislu riječi stručno glasilo svih kemičara i tehnologa, tj. da doista pomogne našim kemičarima". Ta mu je želja najvećim dijelom i ispunjena zahvaljujući i njegovom osobnom doprinosu.

I na kraju, ali ne i najmanje važno! Vili nas je zadužio profesionalnim, inženjerskim doprinosom. Ali nam je ostavio nešto po čemu ćemo ga pamtili cijeloga života – svoj ljudski lik. Bio je naočito, ali blaga držanja, pričljiv, ali nikada agresivan, odličan rukovoditelj, ali iskren kolega i prijatelj. Uvijek je bio spreman pomoći, visoko cijenjen zbog svoje otvorenosti – svakome bi rekao što misli, ali nikad nije bio zlurad. Pamtit ćemo te Vili kao velikog i dobrog čovjeka.

Dragi Vili, neka Ti je vječna slava i hvala za sve što si nam podario.

Danko Škare
(u suradnji: Z. Hranilović, V. Jakić i J. Butula)